

„Zatímco první tři kvartály byly pro ČSA navzdory letnímu extrémnímu růstu ceny ropy ve znamení plnění plánu a dobrých zpráv, čísla listopadu a výhled na rok 2009 jsou již ve znamení očekávané krize. Krize začala v bankovníctví a zasáhla prakticky všechny druhy podnikání. Začala v USA a rozšířila se do celého světa. Důsledkem je krize poptávky, firmy nemají komu prodávat, připravují krizové scénáře na rok 2009, snižují náklady, propouštějí. Lidé začali cestovat méně jako turisté i za obchodem. Pokles cestujících do konce roku byl v září odhadován na 1 – 2%, dnes se reálně pohybujeme v dvouciferných číslech. Co platilo v září a říjnu, neplatí dnes. Cestujících bude málo a leteckých společností hodně. Musíme se proto poprat o každého klienta, stejně jako o každou korunu, kterou u nás bude ochoten utratit. Každý cestující, který projde ČSA, musí projít efektivně a být spokojený. Krize, na rozdíl od roku 2006, není vyvolána špatnými rozhodnutími uvnitř společnosti, ale vnějšími vlivy. Víme, že skončí, nevíme, kdy. Přežijí ti, kdo se dokážou rychle přizpůsobit: opět musíme šetřit náklady a hledat výnosy. Až krize skončí, bude letecký trh Evropy menší a bude na něm méně leteckých společností, některé zkrachují, jiné se sloučí, další budou prodány. Máme před sebou jasný cíl: Zůstat ve hře!“

R. Lašák, prezident ČSA

České aerolinie mají Akční plán 2009: ve středu 3. prosince 2008 management ČSA projednal finální kroky pro plán 2009, jehož pesimistickou variantu připravoval od začátku krize. Odráží odhad negativního vývoje přepravních ukazatelů v Evropě a na domácím trhu. **Letiště Praha odhaduje za říjen a listopad propad o -9%, jen za listopad o -15% cestujících.** Letecké společnosti ruší linky do Prahy: Air France ruší 1 frekvence z Paříže, Alitalia zrušila linky z Milána, a snížila ze 7 na 5 letů týdně linky z Říma, Delta Air Lines zrušila 5. linku v týdnu z Atlanty, Korean Air ruší 1 frekvenci do Prahy, Bulgaria Air, Meridiana, JAT, SAS ruší nebo výrazně omezují linky do Prahy.

Akční plán 2009: VÝNOSY

ČSA v roce 2009 neporostou. Zachování počtu cestujících, tj. zvyšování podílu na klesajícím trhu, je ambiciózní cíl. Letový řád je na základě dat optimalizován a aktuálně v nejlepší variantě pro ČSA. Jednotlivé linky jsou pod přísnou kontrolou, co nevydělává, končí. Realistický plán přepravních výnosů počítá se stagnací počtu cestujících a cen v 2009, může přijít i pokles, zejména u turistů. Platí dál orientace na business cestující s prodejem vybraných linek v rámci C4S. **Plán klade důraz na klíčové provýnosové projekty:**

1. **Prodej služeb při odbavení** (pojištění, vouchery do salónků, upgrady do vyšší třídy, nadměrná zavazadla apod.), tj. zavedení platebních terminálů na přepážky v Praze Ruzyni s termínem spuštění 15. ledna 2009.
2. **Prodej služeb přes IBS** (cestovní pojištění, nákupu mil do FFP, upgrade, rezervace aut, hotelů apod.), tj. lepší využití našich internetových služeb a zvýšení nabídky a zlepšení kvality s termínem spuštění 15. února 2009.
3. **Prodej na palubě letadla** (nápoje, cukrovinky) pro cestující, kteří preferují cenu letenky, s termínem spuštění 1. února 2009.
4. **Origin and Destination**, tj. systém, který umí lépe stanovit optimální cenu pro různé lety, s termínem spuštění 1. června 2009.

Akční plán 2009: INVESTICE

Projekty jsou prořezány na 2/3: ty, které musíme dokončit a projekty pro vyšší výnosy, které mají absolutní prioritu. Další investice budou v roce 2009 směřovat do technického úseku (mj. Hangár B, F). Investice do APC je významně redukována na sestěhování Kolejní.

Akční plán 2009: NÁKLADY

Musíme hledat vnitřní úspory. Nová Strategie technického úseku znamená pro ČSA v 2009 významnou úsporu v nákladech. Další úspory jsou identifikovány u cen dodavatelů, za poplatky, u letišť. Část musíme najít na každém oddělení – znamená to zmrazení či významné omezení služebních cest, nákladů na reprezentaci, reklamní předměty a dárky, na noviny a časopisy, obměny počítačů a IT techniky, uniformy a kancelářských potřeb apod. Změnou produktu v In Flight (na palubách letadel) uspoříme další desítky milionů korun.

Akční plán 2009: PERSONÁLNÍ NÁKLADY

Manažeri ČSA dali vedení společnosti souhlas k zmrazení svých mezd v roce 2009 a s plánem dalších personálních úspor. Představenstvo následně zahájilo diskusi s odborovými organizacemi o návrhu na zmrazení mezd všech zaměstnanců ČSA a 15ti procentním snížení mezd pilotů na rok 2009 s tím, že v případě dohody se o stejné procento sníží také mzdy manažerů a dvojnásobně sníží mzdy členů představenstva. V případě dohody s piloty o snížení o 15% (o tuto částku vzrostly reálné mzdy díky daňové reformě v roce 2008 vyšším příjmovým kategoriím) by se mzda manažerů snížila o 15% a představenstvu o 30%. Nechceme hromadné propouštění. Cílem je zachovat maximum pracovních míst pro zaměstnance ČSA.

Cílem všech opatření v ČSA je zvládnout rok 2009 ve stávající velikosti, udržet podíl na trhu a až krize skončí, nastartovat ČSA k dalšímu růstu. V letošním roce úspěšně dokončíme tříletou ozdravnou strategii OK 2006 – 2008. Za tu dobu jsme investovali do našich letadel 11 miliard korun (přítští rok to budou další 2 miliardy Kč). Období růstu bylo pro ČSA mnohem kratší, než pro jiné letecké společnosti, proto nemáme srovnatelnou finanční rezervu, velký „polštář“, do něhož bychom mohli padnout. Jestli padneme, bude to tvrdé přistání. Akční plán 2009, osobní nasazení, aktivní přístup, souhlas s úsporami, včetně těch z vlastní kapsy, dává dobré šance na úspěch.

Rok 2009 je pro ČSA rokem privatizace: v této oblasti se nic nemění. Do konce prosince bude do vlády ČR připraven harmonogram privatizace, který počítá s tím, že nový majitel ČSA bude znám v 2. polovině příštího roku. **Rychlá privatizace je dobrá zpráva pro ČSA.**